واقعه

ماجرای معذرت‌خواهی یداللهی

۲۱ دی زادروز افشین یداللهی است

افشین یداللهی را اکثر کسانی که اهل موسیقی باشند، می‌شناسند. ترانه‌سرایی که سال‌ها با آثار متعددی که سرود و با صدای خوانندگان مطرح و شناخته‌شده منتشر کرد، توانست نام و جایگاه ویژه‌ای در تاریخ ترانه و ترانه‌سرایی برای خود دست و پا کند. یداللهی علاوه بر جایگاهش در ترانه، پزشک اعصاب و روان نیز بود و برخلاف تصور خیلی‌ها دکترای زبان و ادبیات فارسی نداشت بلکه عنوان دکتر یداللهی به خاطر تخصص او در علم پزشکی به او اطلاق می‌شد.

دکتر افشین یداللهی در کارنامه‌اش سابقه بازیگری در یک فیلم را نیز دارد که احتمالا این را کمتر شنیده‌اید. زنده‌یاد یداللهی در فیلمی با عنوان «روایت ناپدیدشدن مریم» به کارگردانی محمدرضا لطفی بازی کرده بود. این فیلم اولین ساخته محمدرضا لطفی است که سال ۹۳ در گروه هنر و تجربه اکران شد. این فیلم جزو معدود آثار سینمای ایران است که در ژانر وحشت ساخته شده و فضای مستند- داستانی دارد. یداللهی درباره اولین و تنها تجربه بازیگری در سینما گفته بود: «روایت ناپدیدشدن مریم» اولین پیشنهادی بود که من به دلیل ویژگی‌های آن پذیرفتم. تجربه بسیار خوب و دلنشینی بود اما من در این اثر نقش خودم را بازی کرده و در نقش یک روانپزشک حاضر شدم.»

لطفی خاطره‌ای نیز از نشست خبری فیلمش با حضور یداللهی دارد. این خاطره را از زبان خود او بخوانید: «جلسه بسیار گرمی بود. از افشین بر سر موضوعی دلخور بودم اما چیزی به او نگفتم و جلسه تمام شد و همه خداحافظی کردیم و رفتیم. دو، سه دقیقه‌ای گذشته بود که در محوطه بیرونی با چند نفر از بچه‌ها مشغول حرف‌زدن بودم که موبایلم زنگ خورد. افشین بود. پشت خط گفت، از من دلخوری؟... اتفاقی افتاده؟ گفتم چیزی نیست، برایم هضم شد و برطرف گردید... این را دروغ گفتم چون نشده بود. با اصرار از من خواست که به ماشینش که کمی پایین‌تر پارک بود، بروم. سوار ماشین که شدم او بعد از شنیدن حرف‌هایم بدون هیچ توضیحی، بدون هیچ مقدمه‌ای، بدون هیچ ترسی و در کمال آرامش به من گفت، سوءتفاهم شده ولی این چیزی هم که تو می‌گویی درست است و حق داری که دلخور باشی و من از تو معذرت می‌خواهم... و سه بار در آن چند دقیقه از من عذرخواهی کرد و بعد همه چیز تمام شد.»

فیلم‌های سی و نهمین جشنواره فیلم فجر تنها برای داوران به نمایش درمی‌آید / منبع: آنا

بررسی ترکیب اعضای هیات داوران سی و نهمین جشنواره فیلم فجر

آخرین داوری قرن!

علی رستگار

سینما

روز گذشته، اسامی هیات داوران سودای سیمرغ (بخش مسابقه سینمای ایران) سی و نهمین دوره جشنواره فیلم فجر اعلام شد، داورانی که اصلی‌ترین وجه بساتنها مخاطبان این رویداد باشند. چراکه پیشتر سید محمدمهدی طباطبایی‌نژاد دبیر سی و نهمین جشنواره فیلم فجر، در نشست رسانه‌ای اعلام کرده بود در این دوره خبری از هیات انتخاب نیست و فیلم‌ها در صورت ادامه شیوع کرونا تنها برای داوران به نمایش درمی آید و فقط با بهتر شدن اوضاع سلامت در جامعه، اهالی رسانه و اهالی سینما و مردم در اولویت‌های بعدی دیدن فیلم‌ها قرار دارند. بنابراین و با این‌که ظاهرا رایزنی‌های سازمان سینمایی با ستاد ملی مقابله با کرونا برای اختصاص یکی دو سالن برای خبرنگاران ادامه دارد، کماکان داوران، تنها گزینه جدی و قطعی تماشا و البته بررسی و قضاوت فیلم‌های این دوره جشنواره فیلم فجر هستند. مرتضی پورصمدی، سیدجمال ساداتیان، بهرام توکلی، مصطفی کیایی، ساره بیات، نیما جاویدی و محمد احسانی، هفت داور سی و نهمین جشنواره فیلم فجر هستند و در غیبت هیات انتخاب که در تاریخ این رویداد کم‌سابقه و چه بسا بی‌سابقه به نظر می‌رسد، به‌طور مستقیم در سرنوشت فیلم‌ها و برد و باخت‌شان تاثیر دارند.

درباره ترکیب داوران

تقریبا اعلام هر فهرستی در تاریخ جشنواره فیلم فجر، حرف و حدیث و حاشیه به همراه دارد. همیشه انگار می‌توانستند ترکیب داوران یا ترکیب هیات انتخاب بهتری داشته باشند و این کار را نکردند و همواره قضاوت‌های بلافاصله و در لحظه‌ای درباره ترکیب اعلام شده، وجود دارد. مخالفان معمولا به فهرست دلخواه خود می‌اندیشند و فهرست اعلام شده را چندان برنمی‌تابند. تقریبا هیچ وقت با فهرست و اعضای ایده‌آلی مواجه نیستیم و معمولا یکی دو سه نفری هستند که پاشنه آشیل ترکیب باشند تا مخاطبان جدی‌تر سینما کاملا به نظرات و آرای این ترکیب، اکتفا نکنند و حتی پیشاپیش نسبت به تصمیم‌ها و انتخاب‌ها معترض باشند. این بار هم در بر همان پاشنه می‌چرخد و با وجود منطقی بودن و موجه بودن ترکیب داوران، شاید به انتخاب‌های بهتری هم فکر کنیم. مثلا این‌که سازمان سینمایی و دبیر جشنواره فیلم فجر، خودش را در این چند سال موظف می‌داند حتما از یک بازیگر در هیات داوران استفاده کند تا مثلا کیفیت کار بازیگران با دقت رصد شود و چیزی از قلم نیفتد. اما اتفاقا شواهد و قرائن همین چند دوره نشان داده که برخی بازی‌های خوب از سیمرغ بلورین محروم شدند، یعنی یا آن بازیگر مطرح که داور شده، نظر کارشناسانه متفاوتی داشته یا اساسا قضاوت و تصمیم‌گیری‌اش با کیفیت بازیگری او، همخوان و همسنگ نبود یا حرف آن داور بازیگر و استدلال هایش در مقابل دیگر داوران چندان برو نداشته است. اگر بنا به استفاده از شاخه‌های مختلف سینما در ترکیب داوران است، تعداد داوران از هفت نفر باید به دست‌کم حدود ۱۷-۱۶ نفر برسد و همان‌طور که همیشه به حضور یک بازیگر، یکی دو کارگردان، یکی دو تهیه‌کننده، یک فیلمنامه‌نویس، یک منتقد فیلم و یک مدیر فرهنگی توجه شده، حواس جشنواره به استفاده همیشگی از یک آهنگساز، یک تدوینگر، یک صدابردار، یک مسؤول جلوه‌های ویژه و... هم باشد. بنابراین بهتر است به جای اصرار به یک ترکیب کلیشه‌ای همیشگی (از نظر حرفه و مسؤولیت)، به دعوت از «بهترین‌ها» برای هیات انتخاب و به‌ویژه داوری، فکر و عمل شود و به اشراف نسبی این بهترین‌ها به کلیت سینما و شاخه‌های مختلف و متنوع آن رضایت دهند. به عبارت دیگر لزومی ندارد برای پرکردن و خوشایندی ویترین، حتما بازیگری در ترکیب داوران حضور داشته باشد و حضور یک تهیه‌کننده یا کارگردان کاربلد هم کفایت می‌کند و باید به شناخت او از مقوله‌های مختلف سینما به‌ویژه بازیگری هم اعتماد داشته باشیم. نکته قابل اشاره دیگر این‌که به هرحال یکی از قوانین حضور در هیات انتخاب و هیات داوران جشنواره فیلم فجر- مثل هر رویداد رقابتی دیگری- ذی‌نفع نبودن اعضاست، یعنی هیچ‌یک از افراد انتخاب شده برای انتخاب و داوری فیلم‌ها، خودشان نباید اثری در آن دوره جشنواره داشته باشند. بنابراین همواره محدودیت‌هایی هم از این بابت وجود دارد و کار دبیر و مسؤولان جشنواره را برای انتخاب افراد صالح و ایضا بیکار در سال سخت می‌کند. چون بهترین‌ها معمولا و در شرایط طبیعی، باید سر کار باشند و آثاری در جشنواره فیلم فجر داشته باشند. با این همه، شیوع کرونا در این یک سال اخیر، به نظر می‌رسد، بهترین‌های زیادی را خانه‌نشین کرده باشد.

باسابقه‌ترین داور

محمد احسانی را باید پرسابقه‌ترین داور امسال جشنواره فیلم فجر دانست. او که دارای مدرک دکتری در رشته مبانی حقوق اسلامی است، سابقه مدیریتی زیادی در سینما و تلویزیون دارد. این هم مدیر فرهنگی که مدیر شبکه نسیم است، مسؤولیت‌هایی چون مدیر شبکه یک سیما، مدیرگروه اجتماعی شبکه سه سیما، معاون ارزشیابی و نظارت سازمان سینمایی وزارت ارشاد، مدیرطرح وبرنامه و قائم‌مقام شبکه تهران، مدیرکل طرح و برنامه معاونت سیما، معاون فرهنگی سازمان فرهنگی هنری شهرداری، مشاور و عضو شورای راهبردی شبکه سه، مدیرکل مطالعات و برنامه‌ریزی راهبردی سازمان را در کارنامه دارد. احسانی در دوره قبلی یعنی سی و هشتمین دوره جشنواره فیلم فجر، عضو هیات انتخاب بود و در انتخاب فیلم‌ها با افرادی چون محمود اربابی، همایون اسعدیان، یلدا جبلی، رضا درستکار، سیدمحمود رضوی و حسین کرمی همکاری می‌کرد. حضور پررنگ این مدیر فرهنگی در جشنواره فیلم فجر پیش از اینها هم محسوس بود. او در دوره سی و هفتم هم همراه سینماگرانی چون محمدعلی باشه آهنگر، محمد بزرگ نیا، مهرزاد دانش، پوران درخشنده، ریما رامین‌فر و محمود کلاری، مثل این دوره از داوران سودای سیمرغ بود. این همان دوره‌ای است که فیلم شبی که ماه کامل شد به کارگردانی نرگس آبیار، جایزه بهترین فیلم را به دست آورد. چنین فیلم‌های خوش‌ساخت و با کیفیتی که فضایی ایدئولوژیک و استراتژیک دارند، می‌توانند جزو انتخاب‌ها و موارد قابل دفاع احسانی باشند. احسانی در دوره‌های سی و چهارم و سی و سوم جشنواره فجر هم یکی از اعضای هیات انتخاب بود.

ویترین جشنواره

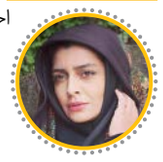

احتمالا ساره بیات یکی از گزینه‌های بحث برانگیز داوران امسال جشنواره فیلم فجر و شاید اصلی‌ترین آنها و ویترین جشنواره باشد. بیات با این‌که بازیگر خوبی است و حتی برای بازی خوبش به نقش راضیه در جدایی نادر از سیمین تحسین شد و دیپلم افتخار بازیگر نقش مکمل زن بیست و نهمین دوره فجر را هم دریافت کرد اما شاید تا حدودی با متر و معیارهای داوری رویدادی مثل جشنواره فجر دور باشد. احتمالا انتخاب‌ها و بازی‌های پایین‌تر از حد انتظار او در این چند سال اخیر به‌ویژه در سریال «دل»، در این قضاوت و پیشداوری مخالفان نقش داشته باشد. ولی به هرحال حضور او ویترین داوری جشنواره را در بخش بازیگری تامین می‌کند. سعید راد، ریما رامین‌فر، محمدرضا فروتن، رویا نونهالی، نیکی کریمی، مهتاب نصیرپور و فرامرز قریبیان، بازیگرانی هستند که در دوره‌های قبلی، جزو هیات داوران جشنواره فیلم فجر بودند.

چشم‌های تیزبین

مرتضی پورصمدی از مدیران فیلمبرداری و عکاسان قدیمی و کاربلد سینمای ایران است و حضور او در ترکیب داوران جشنواره فیلم فجر، دست‌کم خیال فیلمبرداران آثار شرکت‌کننده در رقابت را راحت خواهد کرد.

هرچند پورصمدی به جز دید بصری، به دلیل پشتوانه خوب در مستند، نگاهی جامع‌تر هم به سینما دارد و به ویژه قصه‌هایی که یک پایشان در واقعیت است، می‌توانند جزو انتخاب پورصمدی باشند. بدون تاریخ بدون امضا، چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت و هیس! دخترها فریاد نمی‌زنند از جمله آثار این مدیر فیلمبرداری است.

توجه به شخصیت

بهرام توکلی از کارگردان‌های مستعد و قابل اعتنای سال‌های اخیر سینمای ایران است و فضاهای مختلفی را در فیلمسازی تجربه کرده، از فیلم ورزشی زندگینامه‌ای چون غلامرضا تختی تا فیلم دفاع مقدسی تنگه ابوقریب. با این حال شخصیت‌پردازی‌های چندلایه، معمولا جزو ویژگی‌های آثار اوست. موردی که حتما در تصمیم‌گیری‌هایش برجسته خواهد بود.

تهیه‌کننده خوشنام

سیدجمال ساداتیان از تهیه‌کننده‌های معتبر و خوشنام سینما که فیلم‌های موفقی چون متری شیش‌ونیم، آذر شهدخت پرویز و دیگران، دایره زنگی، چهارشنبه‌سوری و به رنگ ارغوان را در کارنامه دارد بنابراین حضورش در میان داوران، یکی از قوت‌های جشنواره است. ساداتیان پیش از این هم سابقه داوری در فجر را داشت و یکی از داوران دوره سی و چهارم بود.

گرایش به ذوق و خلاقیت

مصطفی کیایی از جمله کارگردان‌های جوان و خلاق سال‌های اخیر است که با خط ویژه و عصر یخبندان، حال و هوای تازه‌ای را وارد سینما کرد و دوز ذوق آثار تجاری و سرگرم‌کننده را بالا برد. بنابراین توجه به این ویژگی، می‌تواند در انتخاب‌های او دخیل باشد.

برنده سال قبل

نیما جاویدی، تنها برنده سال قبل سیمرغ بلورین است. او که همراه مجید مجیدی برای فیلمنامه خورشید، جایزه بهترین فیلمنامه را به دست آورد، حتما بیشتر تمرکزش را روی فیلمنامه و روایت آثار می‌گذارد. کاری که با دو ساخته تحسین شده‌اش، ملبورن و سرخپوست هم کرده بود.

کاغذ اخبار

در نشست نقد و بررسی بازی‌های رایانه‌ای مذهبی ایکنا مطرح شد

فرصت‌هایی طلایی که بازی و بازیچه شد

نشست نقد و بررسی بازی‌های رایانه‌ای مذهبی با حضور تهیه‌کننده و کارگردان بازی «سفیر عشق» برگزار شد.

بازی رایانه‌ای سفیر عشق، نخستین پروژه تاریخی. مذهبی با رویکرد بازی‌های جدی و پی‌سی است که اواخر آذر و در ایام ولادت حضرت زینب(س) رونمایی شد. این بازی یک سه‌گانه است و پلتفرم‌هایی ایجاد شده و از ورود حضرت مسلم به کوفه آغاز می‌شود و تا قیام مختار ادامه دارد، اما گفته می‌شود که کاراکتر اصلی بازی به تاریخ برمی‌گردد و به دوره جنگ صفین می‌رود و مالک اشتر را معرفی می‌کند و نسخه نهایی پروژه درباره روز عاشورا و با محوریت حضرت سیدالشهدا(ع) خواهد بود.

به گفته تهیه‌کننده آن، این بازی تلاش می‌کند که علاوه‌بر ایجاد لحظات جذاب و درگیرکننده برای مخاطب، رسالت خود را به‌منزله یک رسانه به ثمر برساند و روایت صحیح و تعاملی را در اختیار مخاطبان قرار دهد.

مهدی جعفری جوزانی، تهیه‌کننده این بازی در این نشست درباره سطح کیفی آثار فاخر رایانه‌ای در حوزه دینی و مذهبی گفت: در حوزه بازی‌های مذهبی و انقلابی به دلیل این‌که زیرساخت و شرایط مناسب فراهم نشده تا شرکت‌های خصوصی بتوانند به‌راحتی اعتماد و سرمایه‌گذاری کنند، فعالیت در این عرصه وابسته به نهادهای حاکمیتی است و پروژه‌های وابسته به نهادهای حاکمیتی غالبا سطحی هستند، چراکه این نهادها عموما با مدیریت‌های کوتاه‌مدت اداره می‌شوند و مدیران اغلب علاقه‌ای به انجام پروژه‌های بزرگ و سرمایه‌گذاری برای تولید ندارند و بیشتر علاقه‌مندند آثار کپسولی تولید و در دوره مدیریت‌شان هم رونمایی و عرضه شود. به همین دلیل سرمایه‌گذاری‌ها عموما محدود است و در کنار این، نظارت‌های تخصصی در این نهادها در حوزه هایتک مانند بازی‌سازی انگشت‌شمار است. همه این عوامل موجب شده تا نتوانیم شاهد آثار فاخر در حوزه بازی‌های رایانه‌ای و انیمیشن با محوریت موضوعات دینی و مذهبی باشیم.

وی درباره موانع تولید در حوزه بازی در کشور گفت: «به دلیل این‌که تولید بازی در مجموعه ما پیشینه و تاریخچه دارد و نیز ثبات مدیریت در فعالیت‌هایمان است، نزدیک به یک دهه است که با مشکلات کمتری مواجهیم، اما دلیلی بر این نیست که مشکل نداشته‌ایم. اساسا کار کردن به‌ویژه در جبهه انقلابی و دینی برخلاف تصور جامعه دشوار است؛ چه در حوزه حساسیت‌های محتوایی یا سیاست‌های نشر و چه حوزه سرمایه‌گذاری.»